

BẢN HƯỚNG DẪN MỤC VỤ VỀ AN TÁNG VÀ BỮA TIỆC CỦA GIÁO PHẬN LONG XUYÊN

Lời giới thiệu của Đức Giám Mục Giáo Phận

Anh chị em thân mến !

Liên quan đến việc *tổ chức an táng và các bữa tiệc* trong cộng đoàn tín hữu tại Giáo Phận Long Xuyên, Toà Giám Mục đã nhận được nhiều góp ý và đề nghị của nhiều linh mục, tu sĩ và giáo dân trong Giáo Phận, đặc biệt là từ bốn (04) giáo hạt Vĩnh An, Vĩnh Thạnh, Tân Hiệp và Tân Thạnh. Cũng nên biết rằng, các giáo xứ, giáo họ thuộc bốn (04) giáo hạt vùng Cái Sắn này hầu như toàn tòng là Công Giáo và tuyệt đại đa số là giáo dân di cư từ Bắc vào Nam từ năm 1954. Cách chung, các ý kiến đều mong muốn Giáo Phận có “*Bản Hướng Dẫn Mục Vụ*” từ Toà Giám Mục về việc *tổ chức an táng và các bữa tiệc* trong cộng đoàn tín hữu. Nhờ đó, các cộng đoàn sẽ thống nhất cùng thực hiện, hướng tới xây dựng một cộng đoàn hiệp nhất và bình an.

Để đáp ứng yêu cầu này, Toà Giám Mục đã trải qua một tiến trình tham khảo và góp ý. Trước hết, là cuộc gặp gỡ của quý Cha hạt trưởng và quý Cha trong Hội đồng Linh Mục của 4 giáo hạt vùng Cái Sắn để thảo luận và đưa ra những đề xuất liên quan đến việc *tổ chức an táng và các bữa tiệc*. Cuộc gặp gỡ đã được tổ chức vào ngày 29/01/2024 tại giáo xứ Trung Thành thuộc giáo hạt Tân Thạnh, dưới sự điều hành của Cha Đại Diện Giuse Phạm Văn Kính, cũng là Cha hạt trưởng giáo hạt Tân Thạnh. Từ những đề xuất trên, ngày 21/03/2024, Đấng Bản Quyền địa phương đã trao đổi với Ban Tư Vấn mở rộng, bao gồm các Cha hạt trưởng của chín (09) giáo hạt trong Giáo Phận. Từ sự góp ý của Ban Tư Vấn mở rộng, ngày 05/05/2024, Hội Đồng Linh Mục trong cuộc họp định kỳ đã trao đổi và góp ý. Từ những góp ý của Hội Đồng Linh Mục,

“*Bản Hướng Dẫn Mục Vụ*” liên quan đến việc tổ chức an táng và các bữa tiệc được soạn thảo. Nay, xin được giới thiệu với cộng đoàn dân Chúa trong Giáo Phận.

Thưa anh chị em,

“*Bản Hướng Dẫn Mục Vụ*” là lời kêu gọi mọi thành phần dân Chúa góp phần xây dựng cộng đoàn tín hữu trong Giáo Phận theo đường hướng bao gồm 5 điều thiết yếu sau đây:

1. Một cộng đoàn “Hiệp nhất trong đa dạng” với lời cầu nguyện: “*Xin gìn giữ Giáo Phận chúng con, trong quyền năng Chúa, xin cho hết mọi người được biết yêu thương nhau, để xứng đáng là môn đệ của Cha*”.

2. Một cộng đoàn được xây dựng nhờ thực hiện đường hướng, *tham gia, hiệp thông, đồng trách nhiệm vì sứ vụ loan báo Tin Mừng*. Trong đó, trách nhiệm lãnh đạo cộng đoàn thuộc về linh mục phụ trách cộng đoàn, với sự tham gia của toàn thể cộng đoàn dân Chúa, đặc biệt là các tu sĩ, hội đồng mục vụ giáo xứ.

3. Một cộng đoàn đang hướng tới một Hội Thánh Hiệp hành với Giáo Hội toàn cầu, với Giáo Phận, nhờ đó hiệp hành với các giáo xứ trong giáo hạt và trong Giáo Phận, vì đang cùng bước trên con đường Giêsu, *Đáng là Đường, là Sự Thật và là Sự Sống*.

4. Một cộng đoàn nhằm mục tiêu giáo dục, nhất là giáo dục đức tin, để gây ý thức cho cộng đoàn biết chọn lựa giá trị hơn - Để Thiên Chúa được vinh danh hơn, và đem lại bình an hơn cho con người.

5. Một cộng đoàn được xây dựng trong một hành trình dài xuyên suốt trong lịch sử hình thành, xây dựng và phát triển. Hành trình này đòi hỏi sự kiên trì của mọi thành phần dân Chúa, từ những nhiệm kỳ trong quá khứ cho đến nhiệm kỳ hiện tại, và sẽ được tiếp tục ở những nhiệm kỳ kế tiếp trong tương lai. Hành trình này luôn cần có được sự hiệp nhất theo nguyên tắc của thánh Augustino: (*) *Hiệp nhất trong những điều chính yếu* - (*) *Tự do trong những điều phụ* - (*) *Bác ái trong mọi sự*.

Thưa anh chị em,

“*Bản Hướng Dẫn Mục Vụ*” còn biểu hiện sự tôn trọng những giá trị từ nền văn hoá, từ những tập tục truyền thống, từ những biểu hiện phong phú và đa dạng của những giá trị tinh thần trong tương quan gia đình và xã hội. Sự tôn trọng những giá trị truyền thống này được thể hiện bằng cách cố vũ thực hiện những nghi lễ mang tính thánh thiêng của đức tin Kitô giáo, tính huynh đệ trong tương quan cộng đoàn, lòng hiếu thảo trong truyền thống gia đình, và cách sống chan hoà với tha nhân. Ngoài ra, “*Bản Hướng Dẫn Mục Vụ*” cũng đề ra những quy định cụ thể nhằm làm sáng tỏ hơn những giá trị truyền thống đáng trân quý, đồng thời cũng thanh luyện những vấn đề trong thực hành làm mờ nhạt đức tin, suy thoái đức ái, trong một xã hội đề cao hình thức bên ngoài nhằm mục tiêu quảng cáo, phô trương, đua đòi và ích kỷ cá nhân.

Thưa anh chị em,

Để áp dụng thực hành cho “*Bản Hướng Dẫn Mục Vụ*” này, Đấng Bản Quyền gợi ý cho các giáo hạt hay liên giáo hạt, cần tổ chức buổi thỉnh ý hiệp hành, giữa giáo sĩ, tu sĩ và giáo dân trong các giáo hạt. Cụ thể, dưới sự điều hành của Cha hạt trưởng và sự cộng tác của quý Cha trong Hội Đồng Linh Mục, từng giáo hạt sẽ đưa ra chương trình áp dụng cụ thể “*Bản Hướng Dẫn Mục Vụ*” cho các giáo xứ, giáo họ trong giáo hạt của mình. Riêng 4 giáo hạt Vĩnh An, Vĩnh Thạnh, Tân Hiệp, Tân Thạnh sẽ cùng nhau thỉnh ý hiệp hành để đi đến thống nhất chung những áp dụng thực hành cho tất cả các giáo xứ, giáo họ của 4 giáo hạt này.

Xin Chúa, nhờ lời chuyển cầu của Mẹ Maria, Nữ Vương Hoà Bình, của Thánh linh mục Phêrô Đoàn Công Quý, và Thánh giáo dân Emmanuel Lê Văn Phụng, chúc lành cho những thiện chí nhỏ bé của chúng ta.

✠ Giuse Trần Văn Toàn
Giám Mục Giáo Phận Long Xuyên

BẢN HƯỚNG DẪN MỤC VỤ
VỀ AN TÁNG VÀ BỮA TIỆC
CỦA GIÁO PHẬN LONG XUYÊN

1. VỀ VIỆC AN TÁNG CHO CÁC TÍN HỮU TRONG CÁC GIÁO XỨ VÀ GIÁO HỌ:

❖ **Những định hướng:**

1) Vì niềm tin: “Tôi tin xác loài người ngày sau sẽ sống lại, tôi tin hằng sống vậy. Amen”.

2) Vì mầu nhiệm các Thánh cùng thông công, giữa Giáo Hội chiến thắng trên thiên quốc, với Giáo Hội chiến đấu trên trần gian, và với Giáo Hội đang được thanh luyện nơi luyện ngục.

3) Vì bác ái Kitô giáo: “Thương người có mười bốn mỗi, thương xác bảy mỗi, thứ bảy chôn xác kẻ chết”.

4) Vì những giá trị truyền thống gia đình, đặc biệt là lòng hiếu thảo của văn hoá Việt Nam.

5) Vì những giá trị nhân văn của tương quan xã hội đương thời.

➔ **Nên:**

❖ **Về việc tổ chức đám tang cho các tín hữu:**

➤ **Lập lại quyết định:**

• Quý Cha trong Giáo Phận, khi cử hành các nghi thức an táng cho giáo dân trong giáo xứ và giáo họ, vì đức ái mục tử của tình phụ tử, không nhận bổng lễ cũng như các khoản thù lao khác.

• Trong các Thánh Lễ an táng trong Giáo Phận, các linh mục hiện diện không nhận phong thư, không nhận quà tặng thù lao. Nếu nhà

hiếu muốn xin lễ, hãy gửi về Toà Giám Mục và Toà Giám Mục sẽ thực hiện ý nguyện này.

➤ ***Những quy định cụ thể:***

- Không nên giữ thi hài quá 3 ngày. Nếu có lý do chính đáng cần kéo dài hơn, tang gia phải tôn trọng hàng xóm và quan tâm giữ vệ sinh môi trường.

- Không đánh bài trong đám tang. Khích lệ, thay vì đánh bài, hãy vì đức tin, đức cậy, và đức ái Kitô giáo, nên tổ chức chia phiên đọc kinh cầu nguyện.

- Không tổ chức trình diễn ca hát trong đám tang. Để tạo bầu khí thánh thiêng, có thể mở nhạc thánh ca, nhưng phải tôn trọng hàng xóm, đặc biệt là đêm khuya.

- Phúng điếu là một trong nét văn hoá trong đời sống cộng đồng, nên cần quý trọng và phát huy nét văn hoá này. Tuy nhiên, để phù hợp với đức tin Kitô giáo và cảnh giác trước nguy cơ biến chất, “*Bản Hướng Dẫn Mục Vụ*” đề nghị:

- ✓ Tránh tổ chức việc phúng điếu không những không đem lại lợi ích thiêng liêng cho người quá cố, mà có thể trở thành cơ cho sự đua đòi phô trương, và nhất là gây chia rẽ trong gia tộc.

- ✓ Quý Cha phụ trách các giáo xứ và giáo họ... cần gây ý thức và cổ vũ giáo dân không phúng điếu bằng vòng hoa. Thay vào đó, nên phúng điếu qua thùng hiệp thông để tang gia có thể xin lễ, làm việc bác ái và chi phí hậu sự...

- ✓ Riêng đám tang của quý linh mục, ban tổ chức không nhận vòng hoa phúng điếu.

➤ ***Liên quan đến dịp kỷ niệm ngày qua đời của các linh mục trong Giáo Phận:***

- Được ghi trong Lịch Phụng Vụ của Giáo Phận, toàn Giáo Phận sẽ dành ngày Thứ Năm, tuần thứ II của tháng 11 (tháng cầu cho các đẳng linh hồn) để cầu nguyện cho hàng giáo sĩ (giám mục, linh mục, phó tế)

và các tu sĩ đã hiện diện và phục vụ Giáo Phận đã qua đời. Trong ngày này, Đức Giám Mục Giáo Phận sẽ cử hành Thánh Lễ tại đất thánh dành cho hàng giáo sĩ của Giáo Phận tại nhà hưu các linh mục Cần Xây, giáo hạt Long Xuyên

- Trong ngày giỗ hàng năm của các linh mục đã từng phục vụ cộng đoàn, khích lệ cộng đoàn cầu nguyện, đặc biệt là tham dự Thánh Lễ.

- Ngoài những năm kỷ niệm giỗ đầu, mãn tang, và những năm mang số tròn 10, 20... năm, cộng đoàn không tổ chức tiệc giỗ trong dịp kỷ niệm hàng năm ngày qua đời của các linh mục đã từng phục vụ giáo xứ, giáo họ.

❖ Về việc tổ chức đất thánh của các giáo xứ và giáo họ:

- Vì đất thánh là nơi đã được làm phép và có thể cử hành Thánh Lễ theo luật định, Giáo Phận cổ vũ các giáo xứ, giáo họ tổ chức đất thánh sao cho mang tính thánh thiêng, cụ thể là tổ chức đọc kinh hay cử hành Thánh Lễ theo định kỳ, đặc biệt là vào ngày lễ cầu hồn 02/11 hàng năm..

- Để bày tỏ lòng thảo hiếu với các tiền nhân, và bày tỏ lòng kính trọng với thân xác sẽ được sống lại, khuyến khích các giáo xứ, giáo họ tổ chức đất thánh sạch đẹp, trật tự, và tạo điều kiện thuận lợi cho các tín hữu đến cầu nguyện, suy niệm, đặc biệt trước ngôi mộ của những người thân.

- Cần bảo vệ tính thánh thiêng của đất thánh tránh sự tục hoá, tránh những lạm dụng làm ô uế nơi thánh, và không được dùng đất thánh để kinh doanh kiếm lợi nhuận.

- Vì mọi người là anh chị em trong gia đình của Thiên Chúa, cùng sống trên trần gian, nhưng hướng về cuộc sống vĩnh cửu trên nhà Cha trên trời, và trong ngày sau hết, mọi người đều bình đẳng trước mặt Chúa, nên mọi tín hữu, cụ thể là giáo dân trong cộng đoàn giáo xứ và giáo họ, đều có quyền được chôn cất trong đất thánh của cộng đoàn, không phân biệt giàu nghèo.

➤ Giáo Phận khích lệ chôn cất các linh mục tại đất thánh của cộng đoàn chung với giáo dân. Lý tưởng là các linh mục được kêu gọi trở thành mục tử hiện diện giữa đoàn chiên khi sống cũng như khi chết, và trong khi chờ ngày Chúa lại đến trong vinh quang. Tuy nhiên, để bày tỏ lòng kính trọng chức thánh linh mục theo truyền thống đạo đức, nên dành một khu vực riêng và xứng hợp trong đất thánh của cộng đoàn.

➤ Với những đường hướng và các áp dụng cụ thể được đề xuất ở trên, khích lệ các giáo xứ, giáo họ cần có nội quy đất thánh với những tiêu chí sau đây: 1) Bày tỏ niềm tin vào sự sống lại, 2) Biểu hiện đức ái trong gia đình của Thiên Chúa, 3) Bày tỏ niềm trông đợi sự sống đời sau, 4) Bày tỏ lòng hiếu thảo đối với bậc tiền bối, 5) Tạo vẻ mỹ quan của đất thánh, và 6) Thể hiện sứ vụ loan báo Tin Mừng (*Ban nghiên huấn sẽ đề xuất khung sườn cho bản nội quy này*).

➤ Giáo Phận đã có quyết định thành lập đất thánh dành cho hàng giáo sĩ của Giáo Phận và đang từng bước thực hiện. Hiện tại, đã có nơi an táng cho các linh mục tại nhà hưu Cần Xây, nhà hưu Rạch Giá và nhà hưu Thạnh An. Riêng tại đất thánh của các linh mục tại nhà hưu Cần Xây, đã có 60 chỗ lưu giữ hài cốt của giáo sĩ. Toà Giám Mục, khi được yêu cầu, luôn sẵn sàng tiếp nhận các hài cốt của quý Cha thuộc Giáo Phận.

❖ Về việc tổ chức ăn uống trong đám tang:

➤ Vì giáo xứ là gia đình của Thiên Chúa, nên quý Cha phụ trách các giáo xứ, giáo họ... được yêu cầu tổ chức và khuyến khích cộng đoàn dân Chúa, viếng xác, đọc kinh cầu nguyện, tham dự Thánh Lễ an táng và chôn cất, nhưng không ăn uống.

➤ Các linh mục, tu sĩ, chủng sinh, hội đồng mục vụ giáo xứ, các hội đoàn tông đồ giáo dân, được yêu cầu không ăn uống trong các đám tang trong Giáo Phận, khi viếng xác, cũng như khi tham dự nghi thức an táng.

➤ Cũng khuyến khích các đội mai táng của các giáo xứ và giáo họ, để làm nổi bật sự quảng đại phục vụ vô vị lợi, sẽ không nhận thù lao, dù cách này hay cách khác.

➤ Như vậy, tang gia có thể tổ chức bữa ăn chỉ dành cho tang quyến từ nơi xa đến tham dự nghi thức an táng.

2. VỀ CÁC BỮA TIỆC:

Trong bầu khí cộng đoàn Kitô hữu tại vùng đồng bằng sông Cửu Long, tổ chức các bữa tiệc trong các sự kiện hay trong các dịp kỷ niệm, theo một ý nghĩa nào đó, không chỉ là nét đẹp văn hoá của mối tương quan, nhưng còn là cơ hội biểu lộ đức tin và đức ái Kitô giáo. Vì thế, để tăng thêm vẻ đẹp văn hoá, đúng ý nghĩa và đúng mức, đồng thời, để cảnh giác những nguy cơ có thể đưa tới sai lạc, cụ thể là thái độ phô trương, đua đòi, tục hoá...

➔ **Nên:**

❖ **Những bữa tiệc liên quan đến linh mục, tu sĩ và chủng sinh:**

➤ Trong dịp sinh nhật, kỷ niệm ngày chịu chức linh mục, kỷ niệm ngày khấn dòng của các tu sĩ, rất khích lệ các cộng đoàn sống hiệp thông bằng tổ chức cầu nguyện, nhất là tham dự Thánh Lễ tạ ơn với các linh mục, tu sĩ và chủng sinh trong cộng đoàn.

➤ Không tổ chức tiệc mừng sinh nhật của các linh mục, tu sĩ, và chủng sinh tại các cộng đoàn.

➤ Ngoài kỷ niệm các năm có con số ý nghĩa, như 5 năm, 10 năm, 20 năm, ngân khánh..., các linh mục trong Giáo Phận được khích lệ không tổ chức tiệc mừng dịp kỷ niệm chịu chức linh mục hàng năm, được khuyến khích tổ chức với một hình thức thật đơn giản và thân tình.

➤ Thật là chính đáng để tổ chức tạ ơn khi lãnh nhận chức thánh phó tế và linh mục, nhưng phải tổ chức trong tâm tình khiêm tốn, tạ ơn, và phó thác. Vì thế, xin lặp lại những quy định:

- Chỉ được tổ chức một lễ tạ ơn với tiệc mừng ngay sau ngày chịu chức phó tế hay linh mục. Riêng tiệc mừng phó tế sẽ không có thiệp mời.

- Được yêu cầu không tổ chức tiệc chiều hôm trước, thường quen gọi là nhóm họ.

- Các cha phụ trách các giáo xứ, giáo họ ... được yêu cầu thông báo cho các tân phó tế hay tân linh mục không thuộc Giáo Phận Long Xuyên (kể cả các tu sĩ nam nữ tổ chức tạ ơn vì hồng ân khẩn tạ hay khẩn trọn).

❖ **Liên quan đến việc tổ chức tiệc vui có liên hệ đến sinh hoạt của các giáo xứ và giáo họ:**

- Trong những sự kiện của giáo xứ, giáo họ, điển hình như dịp mừng bốn mạng giáo xứ, giáo họ, giáo khu, các hội đoàn tông đồ giáo dân... quý Cha phụ trách được khích lệ chuẩn bị tâm hồn cho cộng đoàn sao cho việc tổ chức những sự kiện này đem lại nhiều lợi ích thiêng liêng, sự hiệp nhất và sự nhiệt tâm tông đồ. Cụ thể, các cộng đoàn tổ chức các sinh hoạt đạo đức, như cầu nguyện, tôn sùng Thánh Thể, tĩnh tâm, xưng tội, làm việc tông đồ, thăm viếng bệnh nhân, thăm các điểm truyền giáo... và nhất là tham dự Thánh Lễ.

- Các bữa tiệc của giáo xứ, giáo họ..., sẽ là cơ hội để các tham dự viên giao lưu. Vì thế, nếu có tổ chức văn nghệ, đề nghị dành thời gian lúc đầu bữa tiệc để làm quen, thăm hỏi, chia sẻ... Lúc này, để tạo bầu khí vui tươi, có thể mở thánh ca với âm lượng vừa phải.

- Không tổ chức tiệc nhóm họ trong các bữa tiệc do cộng đoàn tổ chức (không phải là đám cưới).

- Nếu được mời hát trong các đám tiệc, các linh mục, tu sĩ và chủng sinh chỉ nên hát những bài hát có những ca từ trong sáng, tích cực, hướng thượng. Tốt nhất là hát những bài thánh ca, và không nên hát nhiều hơn 1 bài.

➤ Không quay phim và chụp hình Đức Cha và quý Cha trong khi ăn uống.

❖ **Liên quan đến các bữa tiệc trong đám cưới được tổ chức tại các giáo xứ và giáo họ:**

➤ Quý linh mục phụ trách các giáo xứ và giáo họ, được yêu cầu hướng dẫn và gây ý thức về những giá trị của các bữa tiệc trong các đám cưới, sao cho tổ chức cách văn minh, nhân văn, và tôn trọng truyền thống chính đáng của cộng đoàn.

➤ Khích lệ hai họ tổ chức nhóm họ đúng với ý nghĩa về nghi thức nhóm họ theo truyền thống Việt Nam. Vì thế, cổ vũ:

- Không mời nhóm họ bằng thiệp mời.
- Trong nghi thức nhóm họ của đám cưới, không mời khách không liên hệ đến họ hàng của cô dâu và chú rể.

• Các linh mục, tu sĩ và chủng sinh được yêu cầu không đi dự tiệc nhóm họ đám cưới.

• Ban thường vụ hội đồng mục vụ giáo xứ chỉ dự tiệc nhóm họ của họ hàng mình.

➤ Vì lẽ công bằng và vì đức bác ái trong các tổ chức liên quan đến đám cưới, ban tổ chức cần tôn trọng hàng xóm, nhất là trong đêm khuya.

Long Xuyên, ngày 31 tháng 07 năm 2024
Văn Phòng Tòa Giám Mục Long Xuyên